

Svenska Ridsportförbundet
Disciplinnämnden
Ärende nr 2019:12

Protokoll fört vid disciplinnämndens sammanträde fredag 29 november 2019.

Ledamöter: Cecilia Tholse Rogmark, Anna Björklund, Mikael Sedolin, Jörgen Larsson, Anna Thorstenson.

Adjungerad: Robert Solin, Svenska Ridsportförbundet, sekreterare

Saken

Misstanke om kvarka och hästägarens informationsplikt

Disciplinnämnden har, efter genomgång av handlingarna samt efter att tagit del av ryttarnas skriftliga redogörelse i ärendet, efter överläggning fattat följande enhälliga

Beslut

att meddelas 2019-12-19

Disciplinnämnden friar samtliga anmälda,, ryttarna, deras målsmän och hästägaren.

Skäl

Bakgrund

Anmälaren har kontaktat Ridsportförbundet och informerat om att kvarka bekräftats på anläggningen Sandåkra Ridklubbs och att fyra av dess ryttare deltog i tävlingen Sommarspelen för ponny på Henriksdals RF den 19 augusti 2019. Samtliga ponnyer är uppstallade på berörd anläggning.

I ärendet har ryttarna inkommit med en skriftlig förklaring till händelsen. Skriftliga redogörelser har inkommit från hästägaren, tillika ryttarnas målsmän, ansvarig veterinär och länsveterinär.

Ryttarna och deras målsmän har i huvudsak anfört följande:

Ryttarna har tillsammans med sina målsmän beskrivit att de är medryttare på ponnyerna, som står uppstallade på anläggningen, 3 dagar i veckan och ryttarna är bara i stallet de dagarna. Målsmännen är i stallet då och då. De hade ingen vetskap om att det fanns en häst på anläggningen som hade sjukdomssymptom när de åkte på tävling hos Henriksdals RF 19 augusti, utan blev varse om detta när veterinär konstaterade kvarkan 21 augusti.

De anmälda är inte ägare av hästarna. Alla hästar ägs av hästägaren. Varken ryttarna eller målsmän hade fått någon information om läget på anläggningen innan tävlingen. Ägaren själv stoppade inte någon från att köra till tävlingen och stängde anläggningen 21 augusti när hen också delgav informationen om kvarka till alla. Sedan dess har ingen häst lämnat gården i Sandåkra.

Den sjuka hästen har stått isolerad sen den kom från Irland och har inte varit i kontakt med hästar eller ryttare. Som rutin tempas även ryttarna hästarna som de är medryttare på kontinuerligt, och ingen av dem visade på oregelbunden symptom/förhöjd temperatur, varken tre veckor innan tävling eller tre veckor efter tävlingen.

Ryttarna och deras målsmän anser därför att de är oskyldiga till det de är anmälda för, då de inte anser att de brutit mot hästagarförsäkringen.

Hästägaren har i huvudsak anfört följande:

De anmälda ryttarna är medryttare på ponnyerna, som hen äger. Ponnyerna står uppstallade på hästägarens anläggning i Sandåkra, Skurup. Som medryttare hyr man en ponny ett visst antal dagar i veckan, mot en avgift. Hästägaren har medryttarhästar, en liten ridskola samt köper och säljer ponnyer och har importerat ponnyer i några år.

Nya ponnyer sätts som rutin alltid i isolering i egen hage och/eller box i tre veckor. Det finns både hagar och flera stall på anläggningen som gör detta möjligt. De nya hästarna tempas regelbundet under denna tiden och hanteras endast av hästägaren själv. Övriga ryttare i stallet meddelas om nya hästar och får instruktioner för vad som gäller, både muntligt och via tavlan i stallet.

Den drabbade ponnyn var isolerad sedan den anlände från Irland tre veckor tidigare, enligt denna rutin. Ponnyn tempades regelbundet under hela tiden under de tre veckor den befunnit sig i Sverige. Ponnyn gick själv i en gräshage längst bort utan kontakt med andra hästar. På morgonen 14 augusti på dagen i stort sett, tre veckor efter ankomst till Sverige visade hästen lindrigt snor från näsborrarna men inga svullna lymfkörtlar och 38,1 grader i temperatur. Denna morgon var veterinär Maria Carlsson på anläggningen för att kolla tänderna på en annan ponny och hästägaren nämnde att hon noterat lite snor från ponny i isolering, men ingen temp. Veterinären undersökte ponnyn, såg snoret och kände lindrig svullnad i lymfarna bakom ganaschen. Veterinären tyckte att prov för luftvägarna skulle tas. Inget mer noterades och vi väntade på provsvaren. Prosvaren skulle komma dagen efter, på torsdagen, men helgen gick. Hästägaren hade inte i tanken att det kunde vara kvarka, eftersom hästen varit i Sverige i mer än tre veckor, och visade inget mer än lindrigt snor från näsan. De fortsatte därför som vanligt och åkte till tävlingen och deltog i tävling. Prosvaren kom inte förrän på tisdag 21 augusti efter tävlingen.

Under denna tid, fram till att provsvaren kom, behandlades hästen fortfarande som nyanländ och sköttes helt av hästägaren själv. Ingen meddelades angående provtagningen och hästägaren ansåg inte det var nödvändigt eftersom ponnyn endast hade lindriga symptomen och ingen feber. Hon hade ingen tanke om att det kunde vara kvarka utan snarare en vanlig förkylning.

Hästägaren understryker att varken ryttarna eller deras målsmän, hade någon vetskap om provtagningen, eller hästens insjuknande förrän då provsvaren kom. Hästen fortsatte att vara i isolering efter provtagningen och ingen annan än hästägaren själv har haft med hästen att göra under denna tiden. Ingen annan häst på anläggningen har insjuknat. Hästägaren tar ansvar för den oförsiktiga handlingen att åka på tävling efter att provet hade tagits, men anser att de lindriga symptomen, som lätt kan förväxlas med en normal förkylning, väckte ingen misstanke om kvarka eller någon risk för annan smitta i och med att den varit isolerad.

Vid medverkan per telefon 29 december förklarade hästägaren ytterligare gällande isolering av ponnyn. Hen förklarar sina tydliga rutiner när nya hästar kommer till stallet, bl a att en ny häst alltid är isolerad från övriga hästar i minst tre veckor och tempas med jämna mellanrum. Bara hästägaren själv hanterar denna häst och följer noga smittrisk tänkt vad sådan hantering och att information om nyanlända hästar skrivs upp på tavlan inne i stallet. Ponnyn ifråga gick ensam i hage längst bort på behörigt avstånd från andra hästar sedan ankomst och har varken varit inne i stallet eller i kontakt med andra personer eller hästar under isoleringen. Stallet har fyra stallbyggnader så hen kan isolera ett av stallen utan problem, men pga det fina vädret valde hen att isolera ponnyn ute i hage.

Veterinärernas berättelse

Equimed publicerade onsdag 21 augusti 2019 följande på sin Facebook-sida:

"Kvarka har konstaterats på en häst i Skurup. Det finns ca 15-20 hästar på anläggningen. Ingen annan häst har uppvisat symtom. Hästen har haft lindrigt näsflöde och något svullna lymfknutor. Den kom från Irland för ca 3 veckor sedan och har sedan dess stått isolerad från övriga hästar. Hela anläggningen är nu isolerad.

Ansvarig veterinär: Maria Carlson, Veterinärerna på Bollerup"

Charlotta Kamantero, på Länsstyrelsen, bekräftade att det är Sandåkra Ridklubbs anläggning ovanstående gäller.

Länsveterinär Lotta Berg ombads av anmälaren bekräfta att Sandåkra ridklubb har ett fall av kvarka. Hästen provtogs. 20 augusti kom provsvar att kvarka påvisats hos en häst på ridklubben.

Kvarka

Uppgifter hämtade från SVA:s hemsida: <https://www.sva.se/djurhalsa/hast/luftvagssjukdomar-hast/kvarka1>

Kvarka, orsakad av en betahemolyserande streptokock, *Streptococcus (S.) equi subspecies equi* kallad *S. equi*, är en mycket smittsam sjukdom. Hästarna får ofta en allvarlig och smärtsam luftvägssjukdom med variga bölder i huvudets lymfknutor. Sjukdomen är anmälningspliktig.

Kvarkabakterien förekommer i nässekret, svalg och bölder hos smittade hästar. Smitta kan även ske via sadlar, trän och människor om bakterien finns på kläder eller otvättade händer. Bakterien utsöndras via nosen från den insjuknande hästen 24-48 timmar efter första febertoppen. Hästar som inte längre har några synliga symtom kan ändå utsöndra *S. equi* ytterligare två till tre veckor eller i vissa fall ännu längre.

För att snabbt begränsa smittspridningen är effektiv isolering viktig. Enligt travsportens regelverk bör stallar hållas isolerade under tio dagar under förutsättning att sjuka hästar omedelbart har flyttats till isoleringsstall och inga nya hästar insjuknat. SVA rekommenderar en ökad säkerhetsmarginal på 14 dagar då inkubationstiden kan uppgå till två veckor.

Komplikationer till kvarka, som till exempel lunginflammation, kastad kvarka och anasarka kan uppträda. I vissa fall dör hästar i akut lunginflammation. Följdsjukdomarna kan vara så allvarliga och svårbehandlade att hästarna avlivas.

Gällande regelverk

För ryttare gäller moment 112 i TR I. Av intresse i det nu aktuella fallet är framför allt punkt 6:

"Förvissa sig om att hästen under de senaste tre veckorna före tävlingens början inte vistats i stall där smittsam sjukdom förekommit inte heller i stall där misstanke om sådan sjukdom förekommit."

För hästägare gäller moment 166 i TR I. Av intresse i det nu aktuella fallet är framför allt punkt 5:

"Underrätta ryttaren om sådana omständigheter (till exempel långtidsverkande medicinering, utbildningsståndpunkt, konditionsstatus) som kan påverka ryttarens bedömning om hästen är i tävlingsmässigt skick. Denna informationsplikt gäller även vid tillfälligt ryttarbyte."

Vid tillämpning av förbundsbestraffningar gäller Riksidrottsförbundets stadgar. Ryttare och medhjälpare kan också bestraffas enligt 14 kapitlet RF:s stadgar (TR I moment 191.2).

Disciplinnämndens (DIN) bedömning

- 14 augusti testas en nyanländ häst på anläggningen för kvarka, eftersom den har lindgira symptom för förkylning.
- Den berörda hästen har varit isolerad från de andra hästarna i tre veckor.
- Hästägaren meddelade inte andra ryttare om provtagning eftersom symptomen snarare var som en vanlig förkylning, och hen hade ingen anledning att misstänka kvarka.
- Ryttarna/de ansvariga personerna visste inte om att hästen provtagits, och hade enbart blivit informerade av hästägaren om att en ponny var isolerad.
- Ryttarna åker till tävlingen hos Henriksdals RF 19 augusti 2019, ovetande om att prov för kvarka tagits.
- 20 augusti kom provsvar från provet som bekräftade kvarka på den nya hästen.
- Veterinären informerar att hela anläggningen är isolerad från och med 21 augusti 2019.
- Hästägaren informerar alla på anläggningen om att kvarka konstaterats, 21 augusti 2019.

Enligt TR I moment 112 p 6 ska ryttare förvissa sig om att hästen inte under de tre senaste veckorna vistats i stall där smittsam sjukdom förekommit eller där *misstanke* om sådan sjukdom förekommit.

Av ovan angivet material menar DIN att ryttarna och deras målsmän inte var informerade om att den nya hästen provtagits. Däremot var de informerade om att en häst på anläggningen var isolerad och de följde noga instruktionerna på informationstavlan i stallet gällande denna häst. Ryttarna och deras målsmän är inte ägare av hästarna utan alla hästar ägs av hästägaren. De har dock som rutin att sköta vaccinationsintyg och pass inför tävling. Varken ryttarna eller målsmän hade fått någon information om läget på anläggningen innan tävlingen. Hästägaren själv stoppade inte någon från att köra till Henriksdals tävlingen 19 augusti. Ryttarna och deras målsmän var informerade om konstaterad kvarka endast 21 augusti, efter själva tävlingstillfället. Det har således för ryttarna inte förelegat en sådan misstanke om smitta det talas om i TR moment 112 p 6. Ryttarna och deras målsmän ska därför frias.

Enligt TR I moment 112 p 5 ska hästägaren *underrätta ryttaren om sådana omständigheter* (till exempel långtidsverkande medicinering, utbildningsståndpunkt, konditionsstatus) som kan *påverka ryttarens bedömning* om hästen är i tävlingsmässigt skick. Denna informationsplikt gäller även vid tillfälligt ryttarbyte.

Av ovan angivet material menar DIN att det framgår att den smittade hästen hållits isolerad i tre veckor före symptomen visade sig och att hästägaren har rutiner för att förhindra eventuella smittor när nya hästar anländer. Symptomen var lindriga som vid en vanlig förkylning och hästägaren misstänkte därför inte kvarka. Hen visste dock om att hästen provtogs för kvarka.

S. equi är en mycket smittsam och fruktad sjukdom som kan orsaka stort lidande hos de hästar som drabbas. Dessutom kan smittan orsaka sportslig och ekonomisk skada hos andra tävlande. DIN konstaterar att det strider mot idrottens grundläggande principer att utsätta sina medtävlande för risk att drabbas av smitta. Särskilt viktigt är detta ur ett djurskyddsperspektiv.

DIN vill särskilt understryka att ryttare och hästägare i dessa frågor har ett mycket långtgående ansvar redan vid misstanke om smittam sjukdom och i stall/hästbesättningar ska man inte åka till andra anläggningar, varken för att tävla eller träna. Av detta skäl bör man tillse att det i stall som innefattar tävlingshästar finns rutiner för vilka åtgärder som ska vidtagas om någon häst får feber

eller andra tecken på sjukdom. Som deltagare i tävling, där man exempelvis står uppstallad bredvid okända hästar på ett meeting, ska man kunna känna sig trygg med att risken för att drabbas av smittsam sjukdom är minimal.

Disciplinnämnden avväger noga hästägarens risk för smitta mot informationsansvar enligt TR. Hästägaren visste om att prov tagits, men meddelade eller informerade inte ryttarna och deras målsmän om läget och att provsvar skulle komma. Disciplinnämnden anser att åka på tävling vid misstanke om smitta är en allvarlig förseelse som utsätter andra hästar för fara.

Normalt sett ska hästägaren noga informera alla i stallet att risk för smitta förekommer. Disciplinnämnden anser dock att situationen i detta fallet är aningen annorlunda. Ponnyn i fråga har sedan ankomst hållits isolerad ensam i en hage och har inte varit inne i stallbyggnader och inte heller varit i kontakt med andra människor eller hästar. Hästägaren har rutiner för isolering av nyanlända hästar, tempor och hästarna regelbundet. Endast hästägaren själv har hanterat ponnyn och noga rutiner har följts sedan ponnyns ankomst. Symptomen på hästen i fråga var lindriga och liknande vanlig förkylning, men hästägaren bad ändå veterinär att undersöka hästen.

Nuvarande TR innefattar bara häst i samma stall vid misstanke om smitta och omfattar tex inte hagar, lösdrift eller annan del av anläggning. Risk för smitta omfattar därför inte en häst som gått isolerad ensam i en hage i tre veckors tid. Disciplinnämnden anser därför att för hästägaren fanns det ingen risk för smitta. Hen har därför inte heller brustit i sin skyldighet att underrätta ryttarna om att provtagning gjorts.

Disciplinnämnden vill däremot understryka att hästägaren bör alltid informera om sådana omständigheter som kan påverka ryttarnas bedömning om hästen är i tävlingsmässigt skick. Ryttare ska dessutom alltid före tävling förvissa sig om att hästen är i tävlingsmässigt skick, och förvissa sig om att hästen inte under de tre senaste veckorna vistats i stall där smittsam sjukdom förekommit eller där misstanke om sådan sjukdom förekommit.

Disciplinnämnden finner att eftersom ponnyn varit isolerad fanns ingen risk för smitta och således ska alla anmälda i ärendet, ryttarna, målsmän och hästägaren frias.

Disciplinnämnden har varit enig i sin bedömning.

Överklagande

Disciplinnämndens beslut får senast 2020-01-09 överklagas hos Riksidrottsnämnden.

Adress Riksidrottsförbundet, Idrottens Hus, Box 11016, 10061 Stockholm.

Ange ärendets nummer som referens.

Cecilia Tholse Rogmark
ordförande

Anna Thorstenson